

Portald'Història

LA TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA (1975 - 1982)

**1. Els inicis de la Transició
democràtica (1975 - 1976)**

De la mort d'un dictador ...

La mort de Franco es va produir el dia **20 de novembre de 1975**, a l'hospital madrileny de La Paz.

Fou anunciada per TVE pel Cap de Govern, **Carlos Arias Navarro**.

Es posaven en marxa els mecanismes establerts per a la successió en la figura de **Juan Carlos de Borbón**, que va presidir els funerals d'Estat de Franco a la basílica del **Valle de los Caídos**. Als funerals hi van assistir només 3 caps d'Estat estrangers.

... a la coronació d'un nou Rei.

El príncep successor, amb el nom de **Juan Carlos I**, fou coronat **Rei d'Espanya** a les Corts franquistes el 22 de novembre de 1975.

Arias Navarro i el continuisme

Juan Carlos va confirmar en el seu càrrec de President del Govern a **Carlos Arias Navarro**, i per tant tot indicava que s'imposava la **línia continuista** que pretenien els sectors més immobilistes del règim.

El govern d'Arias Navarro s'oposà a una excessiva liberalització i va intentar mantenir l'**estatus autoritari** del règim.

Carlos Arias Navarro (1908 – 1989). Advocat i notari, fou entre d'altres càrrecs Director General de Seguridad, Alcalde de Madrid i ministre de la Governació. Va ser el darrer Cap de Govern de la dictadura i el primer de la Monarquia (entre el 31 de desembre de 1973 i l'1 de juliol de 1976)

Del “espíritu del 12 de febrero” a l’immobilisme

Malgrat el predomini del sector més immobiliària en el seu govern, Arias va incorporar a l’executiu figures més “**reformistes**” com **José M. de Areilza** o **Manuel Fraga**, que aviat van demostrar més capacitat de lideratge que el propi President.

El govern no va plantejar el **programa de reformes** polítiques que s’esperava, i va considerar només tímids matisos a lleis anteriors, sense obrir un procés real que portés a una autèntica via cap a la pluralitat política o a una “transició democràtica”.

Carlos Arias havia adquirit una certa fama de reformista, sobretot a rel de l’anomenat “**Esperit del 12 de febrer**” (1974) i el seu projecte de “Asociaciones Polítiques”, però les reivindicacions socials i la **revolució democràtica dels Clavells a Portugal** el van ancorar cap a posicions dures properes al “**búnquer**” franquista.

Les plataformes d'oposició

En aquesta etapa es van produir importants mobilitzacions populars en demanda de reformes reals cap a la **democràcia**.

A nivell estatal, s'havia format la **Coordinación Democrática** (coneguda com la "Platajunta").

A Catalunya, estava activa des de 1969 la **Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya**, i des de l'any 1971 l'**Assemblea de Catalunya**, a la que s'integraven el PSUC, ERC, CCOO, els Socialistes catalans i moltes altres forces polítiques i socials antifranquistes.

La "Platajunta" s'havia creat el **26 de març de 1976**, com a una coordinació de totes les **forces democràtiques d'oposició antifranquista**.

Aquesta nova coordinadora era el resultat de la fusió, per una part, de la **Junta Democrática de España**, liderada pel PCE, i per l'altra per la **Plataforma de Convergencia Democrática**, encapçalada pel PSOE.

Les exigències democràtiques de l'oposició

Les principals **reivindicacions de l'oposició democràtica** i dels moviments populars eren aquests:

El desmantellament del Movimiento Nacional i dels sindicats verticals del règim.

La legalització dels partits polítics i dels sindicats opositors, i la fi de la repressió política.

L'amnistia política i l'immediat alliberament de tots els presos i preses polítiques.

La formació d'un govern provisional que convoqués unes eleccions lliures i plurals.

Al País Basc i a Catalunya, s'hi van afegir les reivindicacions de tipus nacional, que exigien l'autonomia política dins del nou Estat democràtic.

“Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia”

El dia **8 de febrer de 1976**, entre 4.000 i 12.000 persones (hi ha diverses versions segons les fonts), van omplir el Passeig de Sant Joan de Barcelona amb aquesta reivindicació, que es repetiria fins arribar a la històrica manifestació de l'11 de setembre de 1977 al Passeig de Gràcia, amb més de 1.200.000 persones.

La crisi del Govern d'Arias Navarro

La manca de suports i sobretot la força de l'oposició i de les mobilitzacions populars, així com la duresa de la repressió policial, van portar a **la crisi del govern d'Arias Navarro**.

SUCCESSOS DE VITÒRIA.

El 3 de març de 1976, el desallotjament d'una assemblea obrera a una església a Vitòria per part de la Policia Armada va acabar amb 5 morts i uns 150 ferits.

- **Manca de lideratge** dins de les “famílies” del franquisme.
- Manca de suport d'una part de **l'Exèrcit**.
- Mobilitzacions de **l'estudiantat universitari**.
- Oposició dels **sindicats**, i manca de suport de la **classe empresarial**, que actuava cada vegada més al marge de l'aparell del “sindicat vertical” ...

José Maria de Areilza (Exteriors) i **Manuel Fraga** (Governació), eren els ministres més populars i amb més lideratge dins del sector “aperturista” del règim.

Els successos de Montejurra

El 9 de maig de 1976, en el transcurs del “viacrucis” anual que feien **els carlistes a Montejurra** (Navarra) en honor dels morts carlins a la Guerra Civil, es van enfrontar partidaris del pretenent **Carlos Hugo de Borbón**, i del seu germà **Sixto**, que representava l'ala més ultradretana del tradicionalisme.

En els successos de Montejurra, que van acabar amb **dos morts per trets de bala** i diversos ferits, s'hi va veure involucrats membres del “búnquer” franquista, interessats en desprestigiar el carlisme.

La destitució d'Arias: s'obre un nou període...

El Rei Juan Carlos va destituir Carlos Arias Navarro com a President del Govern el dia 1 de juliol de 1976, i va nomenar en el seu lloc, contra tot pronòstic, a un jove dirigent falangista poc conegut en el cercles polítics per substituir-lo:

Adolfo Suárez González.

Per què va començar una "transició" a Espanya?

Diversos factors interns i externs van convergir en aquest moment històric per fer possible, i de fet necessària, una "transició democràtica" del règim:

La societat i l'economia espanyola havien evolucionat des dels anys 60 i s'havien apropat al **model de prosperitat europea**.

La democratització era una condició prèvia per a l'**ingrés d'Espanya a la CEE**.

Paper afavoridor del **rei Juan Carlos I**, que comptava amb l'adhesió total de l'**Exèrcit**.

Inici de la transició democràtica

Suport de l'**Església Catòlica** al procés democratitzador.

Consens entre l'oposició moderada i els sectors aperturistes del franquisme, sota la premissa d'immunitat del passat, una transició "tranquil·la" i exclusió dels comunistes.